

An aerial photograph of the city of Kharkiv, Ukraine. The image shows the city's skyline with various buildings, including a prominent modern residential complex with many balconies. A wide river flows through the city, with a cable-stayed bridge spanning it. The surrounding area includes green parks, roads with moving vehicles, and other urban infrastructure. The sky is overcast with scattered clouds.

**НАШ ХАРКІВ—
МІСТО ГЕРОЙ**

СЛОВО ПРО МІСТО

Харків... Для кожного жителя нашого міста це слово майже свята. І нехай вчені-лінгвісти ламають голову над тим, звідки пішла ця назва: чи то від прізвища полкового сотника Харька, чи то від назви річки Харків, чи то взагалі від назви племені «хорвати»... Нам, пересічним громадянам, все одно, бо для нас Харків — це, перш за все, не назва, а саме поняття, символ. Ми живемо у місті, яке має не тільки багату історію, а славне й донині.

Широкомасштабна війна, яку росія розпочала проти України у лютому минулого року докорінно змінила Харків. Друге за величиною місто України, університетський та науковий центр, з ошатними парками та скверами, сьогодні зустрічає містян та гостей міста протитанковими їжаками, руїнами, фанерними листами замість сотень шибок, вибитих російськими обстрілами й слоганами «Харків — місто-герой» та «Харків — залізобетон» на своїх вулицях...

Пропонуємо Вашій увазі добірку різнопланових книг про наше місто. Це видання про історію та сьогодення Харкова, знаменні та пам'ятні місця, про його найвидатніших представників: науковців, письменників, митців...

КРІЗЬ ПРИЗМУ ЧАСУ

До історії міста Харкова: будівництво, промисловість, наука : наук.-довід. вид.
/ упоряд.: Балишев М. А., Балишева О. В., Алексєєнко А. О. — Харків : СПД ФО
Яковлєва Г. Г., 2004. — 96 с : іл.

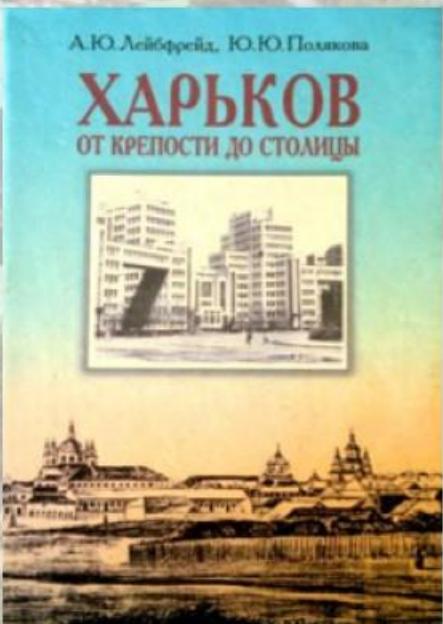

Довідник присвячений 350-річчю міста Харкова і 35-річчю від дня заснування Центрального державного науково-технічного архіву України. У матеріалах науково-довідкового видання стисло висвітлена історія становлення та розвитку основних напрямів міського господарювання у Харкові за період 1898–1994 рр. Це житлове будівництво, інженерні споруди (мости, системи водопостачання, енерго-електро-телефонно-телемережі міста), промислові об'єкти, наукові та учебові заклади, громадсько-культурні, церковні, спортивні споруди, документація про які зберігається у фондах ЦДНТА України. У 7 розділах довідника представлено понад 13 тис. одиниць зберігання архівних документів до 52 об'єктів Харкова.

Довідник розрахованний на фахівців архівної справи, істориків, краєзнавців, науковців, усіх, хто цікавиться історією Харкова.

Історія міста **Харкова** XX століття

Історія міста Харкова ХХ століття : присвячується 350-річчю міста Харкова / О. Н. Ярмиш [та ін.] ; худож. І. В. Осипов. — Харків : Фоліо : Золоті сторінки, 2004. — 686 с. : фот. цв.

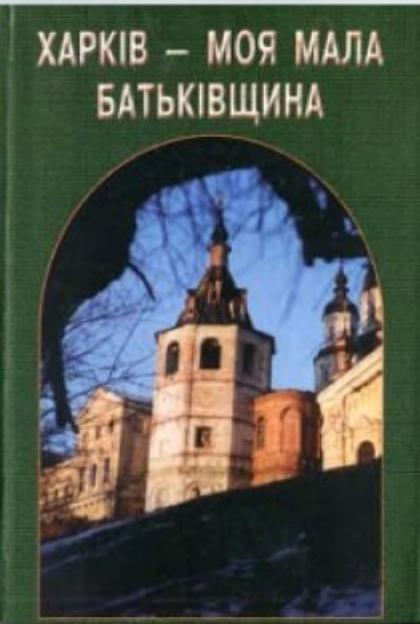
Колективна наукова монографія, яка підготовлена з нагоди 350-річчя Харкова, знайомить читача з історією одного з найбільших міст України. В центрі уваги авторів — політичне, економічне та культурне життя у ХХ столітті. Узагальнююча праця базується на попередніх наукових розробках та нових архівних матеріалах.

Для науковців, студентів, учнів та викладачів, усіх, хто цікавиться історією Харкова та України.

Лейбфрейд А. Ю. Харьков. От крепости до столицы: заметки о старом городе / А. Ю. Лейбфрейд, Ю. Ю. Полякова. — Харьков : Фолио, 1998. — 335 с. : ил.

Книга знайомить з кам'яним літописом Харкова. Читач дізнається про планування та забудову Харкова в різні періоди його історії, людей, які беруть участь у зведенні та функціонуванні міських будівель та споруд, та про події, що відбувалися у місті.

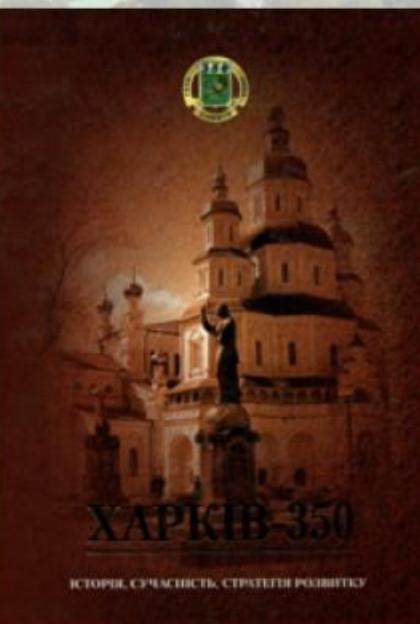
Для широкого загалу читачів.

Харків — моя мала Батьківщина : навч. посібник / Харків. держ. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; заг. ред. І. Ф. Прокопенко. — 2-ге вид., випр. і доп. — Харків : ОВС, 2003. — 544 с. : іл.

Посібник присвячений історії та сучасності Харкова. У книзі характеризуються особливості природного середовища, історія, населення, економіка, культура, освіта, наука; висвітлюється роль Харкова і Слобожанщини в національному відродженні України, подаються відомості про видатних діячів Харківщини.

Для викладачів українознавства, вчителів, студентів і всіх, хто цікавиться історією рідного краю.

Харків — 350. Історія, сучасність, стратегія розвитку : історично-економічний огляд / В. Н. Майорченко [та ін.] ; заг. ред. В. Н. Майорченко. — Харків : Золоті сторінки, 2004. — 320 с. : іл.

Книга містить історичний екскурс у минуле міста Харкова; характеристику економіки, інфраструктури, інформацію про видатних харків'ян; сучасне бачення шляхів вирішення складних проблем переходного періоду; стратегію розвитку міста Харкова та удосконалення механізмів місцевого самоврядування.

Скоробогатов А. В. Харків у часи німецької окупації (1941–1943) : наук. вид. / А. В. Скоробогатов. — Харків : Прапор, 2004. — 368 с. : іл.

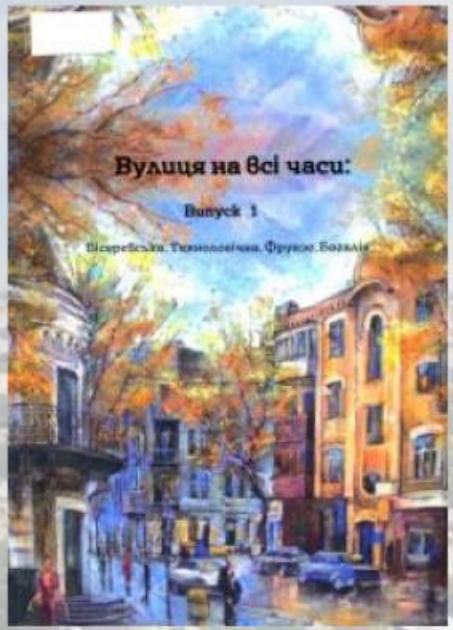
У виданні на широкій базі недосліджених раніше архівних матеріалів вперше у вітчизняній історіографії розкривається підвоєнна доля найбільшого міста України, окупованого вермахтом. Всебічне відтворення дійсної картини окупації спонукало автора до ґрунтовного аналізу встановленого в Харкові «нового порядку», ставлення до нього різних політичних сил та населення міста. У центрі уваги автора — доля простої людини під час окупації, її повсякденне життя. Хто опинився під німцями, як ці люди жили, як вони, зрештою, вижили у тяжке воєнне лихоліття — такі головні питання видання.

Книга адресована історикам та усім, хто цікавиться історією Другої світової війни та рідного краю.

Харківщина: перші та вперше. 50 розповідей / відп. ред. Л. О. Белова. — Харків : Золоті сторінки, 2009. — 208 с.

Видання підготовлено студентами Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна на замовлення Харківської обласної державної адміністрації для учнів старших класів Харківщини. Присвячено історії нашого краю. Видання містить п'ятдесят розповідей про рідний Харків: виникнення перших Правил дорожнього руху саме в Харкові, поява саме у нас першої політичної партії на теренах України, перший пам'ятник Кобзареві...

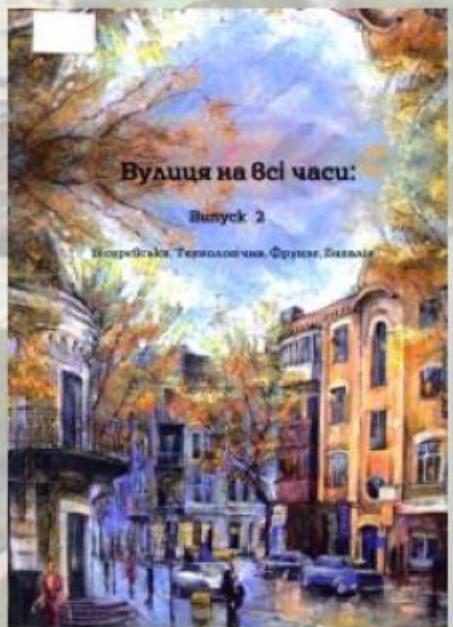

Вулиця на всі часи: Бісеревська, Технологічна, Фрунзе, Багалія : альманах.
Вип. 1 / уклад.: О. Ю. Багалій, І. Є. Гончарова, Н. Г. Немировська ;
ред.: Н. А. Тимошенко, М. В. Янінович. — Харків : Пром-Арт, 2019. — 106 с. : іл.

У альманаху зібрані статті про історію вулиці, її мешканців та видатних особистостей, які в різні часи жили і працювали в Харкові. Перший випуск познайомить читачів з Миколою Пільчиковим — українським фізиком-теоретиком, експериментатором і винахідником та батьком українського театру — Марком Кропивницьким.

Автори розраховують на широке коло читачів, які люблять Харків, з цікавістю відкривають для себе нові факти і документи, досі відомі лише вузькому колу спеціалістів, або прихованих та замовчуваних. До збірки включено багато ілюстрацій, копій документів та особистих листів.

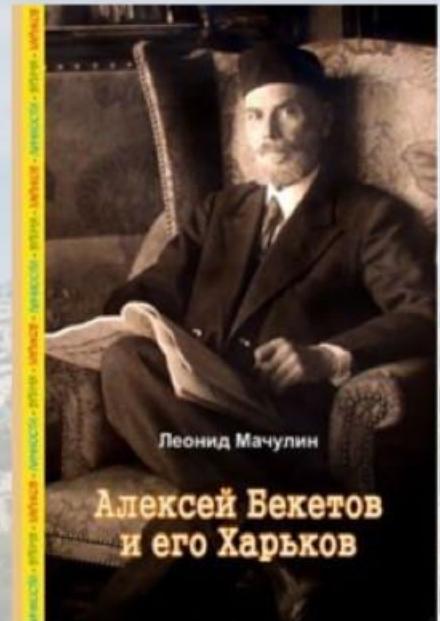

Вулиця на всі часи: Бісеревська, Технологічна, Фрунзе, Багалія : альманах.
Вип. 2 / уклад.: О. Ю. Багалій, І. Є. ; ред.: Н. А. Тимошенко, М. В. Янінович. —
Харків : Пром-Арт, 2020. — 132 с. : іл.

Другий випуск альманаху познайомить читачів з Миколою Горбанем — українським істориком, краєзнавцем та громадським діячем, українським істориком, сходознавцем, етнографом, літературознавцем — Миколою Левченко та українським поетом, драматургом, представником символізму — Олександром Олесем.

Книга стане в пригоді старшокласникам і студентам, вчителям і екскурсоводам, усім, хто цікавиться життям в нашому Харкові.

Мачулин Л. И. Архитектор Бекетов и его Харьков / Леонид Мачулин. — Харьков : Мачулин, 2017. — 140 с. : ил. — (Время. Личность. Харьков).

Ім'я Олексія Миколайовича Бекетова (1862–1941) добре знайоме харків'янам адже створені ним архітектурні шедеври вже понад сто років прикрашають вулиці та площи м. Харкова та інших міст України. Проте довгий час у громадському просторі міста, та й у історико-архітектурній науці ім'я А. М. Бекетова залишалося у тіні. І лише на початку ХХІ століття воно знову зазвучало. Тільки в одному м. Харкові йому встановлено два пам'ятники, ВНЗ змагаються за право носити його ім'я, громадськість проводить пам'ятні заходи.

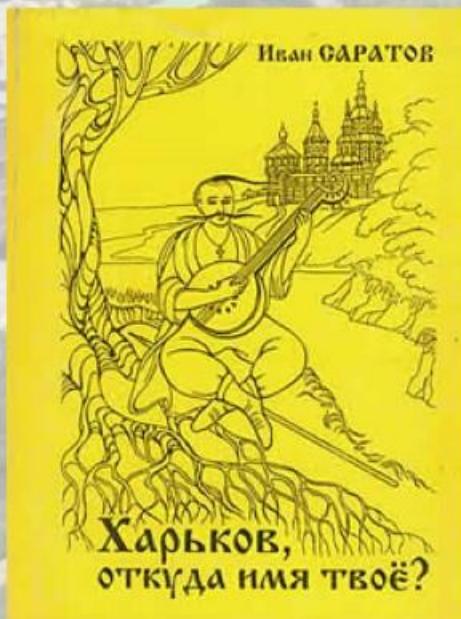
Це видання перша фундаментальна монографія, присвячена академіку архітектури Олексію Миколайовичу Бекетову. Автор книги намагається відтворити не лише літопис його творчості, а й сімейне оточення, життя та побут у контексті того часу коли жив та працював майстер.

Квитка Г. Ф. Харьков и уездные города / Григорий Квитка ; [фото из архива В. А. Оглоблина]. — Харьков : Мачулин, 2005. — 192 с. — (Харьковская старина).

У книзі відомого українського письменника зібрано нариси, новели, статті з історії Харкова та Слобожанщини. Представлені твори ніколи раніше не публікувалися окремим виданням під однією обложкою.

Документально-історичні нариси Квітки дивовижно точно і яскраво описують побут і звичаї Слобожанщини кінця XVII – початку XVIII століття.

Аваков А. Б. 2014. Митєвості харківської весни / Арсен Аваков ; ред. Н. Б. Статівко ; худож. О. А. Гугалова-Мешкова ; пер. зі слобожанської І. В. Філенко. — Харків : Фоліо, 2020. — 286 с. : іл.

Арсен Аваков розповідає про події ночі з 7 на 8 квітня 2014 р. в Харкові як керівник АТО в Харківській області і звільнення Харківської обласної державної адміністрації, захопленої сепаратистами. Разом з ним співавторами цієї книги є харків'яни, кожен із яких розповідає свою особисту історію тих тривожних днів.

Ця книга — жива історія подій: хроніка, факти, документи, пряма мова. А ще — аналіз і філософське осмислення автором процесів у Харкові та країні, про майбутнє, про долю України та її людей.

Саратов И. Е. Харьков, откуда имя твое? : 350-летию Харькова посвящается / Иван Саратов. — 3-е изд. , доп. — Харьков : Фактор-Друк, 2003. — 248 с.

Історія Харкова ділиться на два періоди. Перший історичний період — це існування стародавнього міста у «домонгольський» час, другий — існування міста з 1654 р., коли велика група українських козаків зі своїми сім'ями прийшли на урочище між річками Харків та Лопань та осіли на стародавньому Харківському городищі. Про ці події у житті міста розповідає книга.

Намагаючись розшифрувати зміст слова «Харків», автор докладно розповідає всі існуючі легенди та гіпотези про походження назви річки Харків та міста Харкова, а в заключній частині книги викладає свою думку.

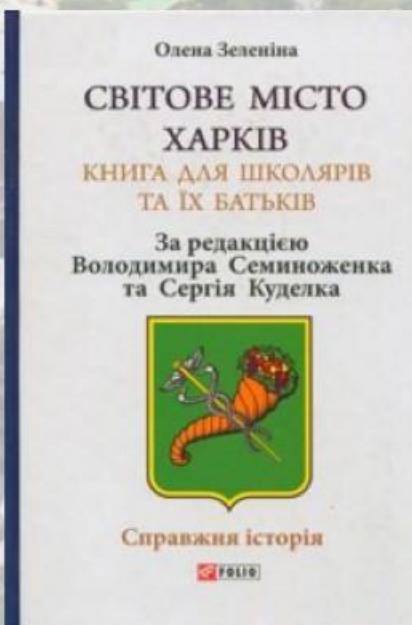
Семененко О. П. Харків, Харків... = Kharkiv, Kharkiv... / Олександр Семененко. — Харків : Березіль, 1992. — 160 с.

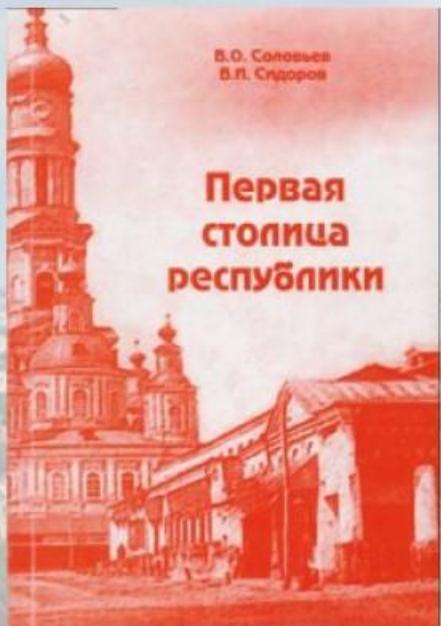
Книга спогадів Олександра Платоновича Семененка, в еміграції Oleksander Semenenko (27 серпня 1898, Єлисаветград — 1 червня 1978, Нью-Йорк) — українського адвоката і громадського діяча, письменника-мемуариста, бургомістра окупованого німцями м. Харкова у роки Другої Світової війни.

Ця книга — рідкісний твір, написаний хоч і не професійним письменником, але інтелігентом, високоосвіченою людиною, яка на багато років пов'язала свою долю з Харковом і якій було про що розповісти. Твір насичений фактами, подіями, іменами. Ця книга — своєрідна мала енциклопедія Харкова 20–30-х років.

Зеленіна О. Л. Світове місто Харків : книга для школярів та їх батьків / Олена Зеленіна ; ред., авт. передм. В. Семиноженко ; ред. С. Куделко ; пер. з рос. В. П. Дяченко. — Харків : Фоліо, 2019. — 106 с. : іл. — (Справжня історія).

Читачеві надається можливість дізнатися про знакові події, що відбувалися в Харкові від часу заснування і до наших днів. Безумовно ж, у книжку увійшло далеко не все. Але факти, події, люди, про яких оповідається, допоможуть відчути, чим жили в минулому харків'яни, якими цінностями керувалися в своїх діях і вчинках, яких успіхів досягло місто, котре з повним правом називають інтелектуальною столицею України.

Соловьев В. О. Первая столица республики : историко-публицистический очерк / В. О. Соловьев, В. И. Сидоров. — Харьков : [б. и.], 2013. — 116 с.

У нарисі охарактеризовані головні напрямки розвитку Харкова в період, коли він був столицею Української республіки (1919–1934 рр.). Показано переломний характер цього часу на фоні більш ранньої й пізньої історії міста. Обґрунтovується доцільність створення у ньому державного історико-культурного заповідника з такою ж назвою.

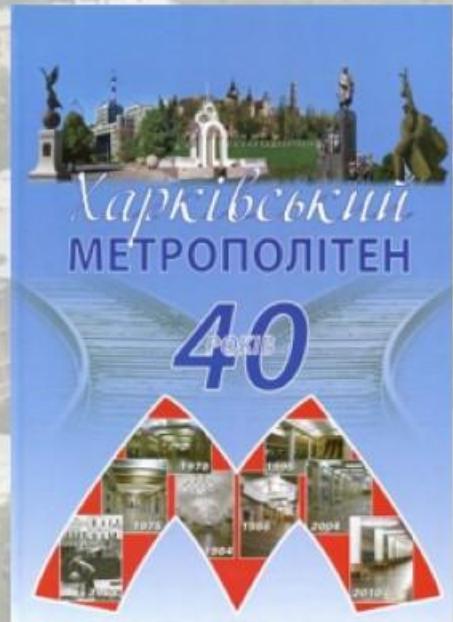
Мачулин Л. И. Украинская столица для Красного императора : научно-популярная литература / Леонид Мачулин. — Харьков : Мачулин, 2009. — 208 с. : ил. — (Харьковская старина).

На основі документальних джерел автор уперше у вітчизняній літературі всебічно дослідив умови та причини набуття містом Харковом статусу столиці Української радянської республіки у 1917 р., з'ясував та проаналізував мотиви переведення столиці до Києва у 1934 р., розглянув офіційні та неофіційні версії цієї історичної події.

У книзі наведено великий допоміжний матеріал на цю тему — секретні протоколи Політбюро КП(б)У, архівні матеріали, газетні публікації, спогади очевидців. У Додатку надано біографічні довідки про основних дійових осіб того часу, які мали відношення до набуття та втрати Харковом статусу столиці республіки.

ПРОМИСЛОВІСТЬ

Харківський метрополітен — 40 років / упоряд. А. С. Однорогов. — Харків : Арсіс, ЛТД, 2015. — 158 с. : іл.

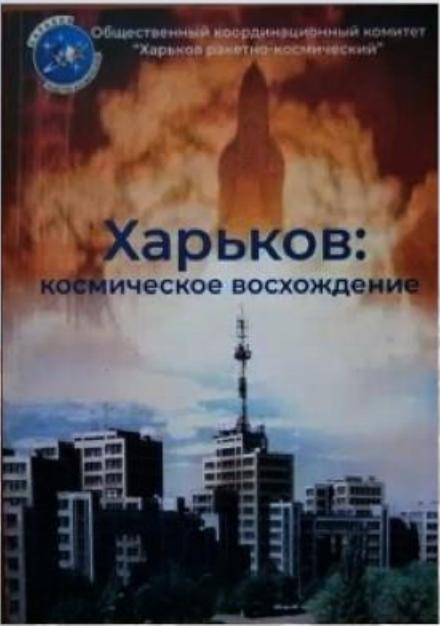
23 серпня 1975 р. у м. Харкові запустили першу чергу метрополітену з восьми станцій: від «Вулиці Свердлова» (зараз «Холодна гора») до «Московського проспекту» (зараз «Турбоатом»). Він став шостим за рахунком метрополітеном у СРСР і другим в Україні.

Сьогодні нам важко уявити Харків та харків'ян без метрополітену, цього швидкого, надійного і комфортного підземного транспорту. Кожен другий житель мегаполісу щодня користується його послугами. Ось уже 40 років у будь-яку погоду — спеку і зливу, завірюху і мороз — без свят і вихідних, безперебійно доставляють пасажирів в усі райони міста «блакитні експреси».

До книги увійшли матеріали з історії створення та розвитку метрополітену, біографії його керівників. Представлені основні техніко-експлуатаційні показники, знакові події з життя метрополітену, інформація про нагороди та відзнаки, про музей історії КП «Харківський метрополітен», відгуки пасажирів.

У виданні використано матеріал з книги Леоніда Ісаєва «В конце тоннеля – свет».

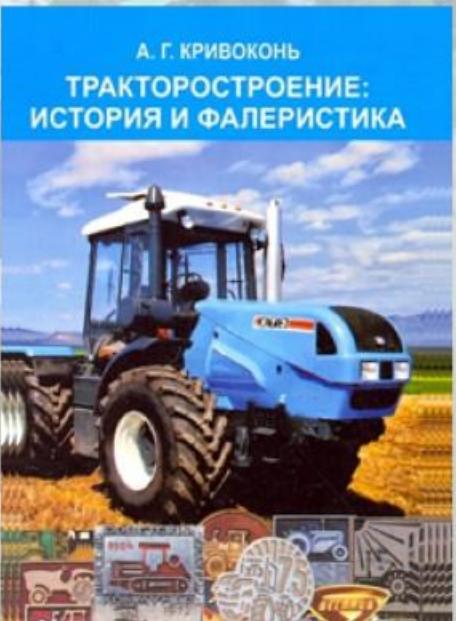

Харьков: космическое восхождение / ОКК «Харьков ракетно-космический» ; сост. Н. Игнатьев. — Харьков : [б. и.], 2018. — 56 с. : ил.

Ракетно-космічна галузь в Україні має давню історію. Багато видатних науковців та конструкторів Радянського Союзу, включаючи, С. П. Корольова, В. П. Глушка, Ю. В. Кондратюка, М. К. Янгеля та ін. — вихідці з України. Центрами робіт з ракет та їх систем управління по праву вважаються міста Дніпропетровськ та Харків.

Саме внеску м. Харкова в розвиток ракетно-космічної техніки і присвячено дане видання, адже харків'янам є чим пишається. У нашому місті жив і працював астроном зі світовим ім'ям академік М. П. Барабашов. У Харкові працювали творці ракетно-космічної техніки: А. М. Гінзбург, В. Г. Сергєєв, О. Д. Бакланов, Я. Є. Айзенберг, А. С. Гончар, А. І. Передерій, В. О. Уралов та багато інших.

Кривоконь А. Г. Тракторостроение: история и фалеристика : по материалам частной коллекции А. Г. Кривокона / А. Г. Кривоконь. — Харьков : Токарских, 2010. — 232 с. : ил.

Історія тракторобудування невід'ємна від нашої держави. Головною метою книги є історико-фалеристичний ретроспективний аналіз шляху, пройденого підприємствами тракторобудування.

У книзі відображені легендарні етапи зародження та розвитку тракторобудування, в тому числі м. Харків.

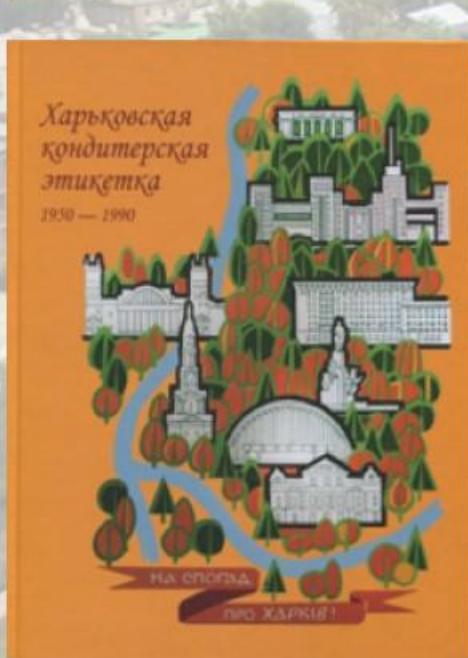
Книга добре ілюстрована, розрахована на широке коло осіб, що колекціонують значки та цікавляться історією вітчизняної промисловості.

Історія солодкого життя : нариси з історії виробництва солодощів у Харкові : 75-річчю Харківської бісквітної фабрики присвячується / ред. А. А. Коваленко ; пер. В. Ковалів. — Харків : IPIC, 2010. — 240 с. : кольор. іл., портр., фото. — В суперобкладинці.

Ювілейне видання присвячено 75-річчю харківської бісквітної фабрики, одного з провідних підприємств кондитерської галузі України. На сторінках книги висвітлено історію кондитерського виробництва Слобожанщини — від кустарних майстерень до промислових підприємств.

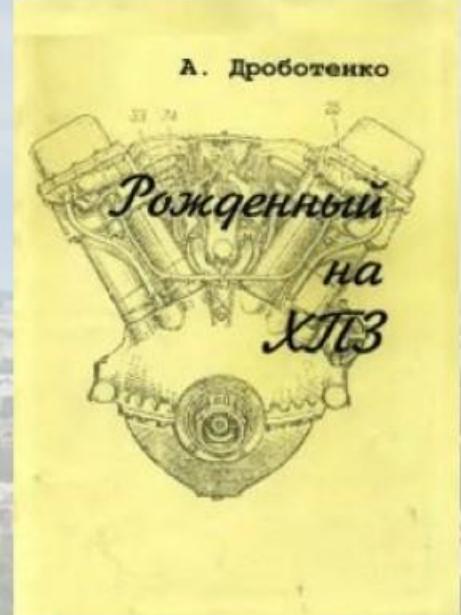
Вперше описано шлях розвитку Харківської бісквітної фабрики від заснування і до сьогоднішнього дня.

Харьковская кондитерская этикетка. 1950–1990 : альбом / сост. С. Ф. Шлемич ; авт. предисл.: В. Егорова, А. Корнев ; ред. В. Егорова. — Харьков : Раритеты Украины, 2017. — 128 с. : ил.

Перед вами альбом створений на основі колекції харківської кондитерської етикетки радянського періоду (1950–1990 рр.). Дбайливо зберігаючи традиції, колекція була зібрана Корпорацією «Бісквіт-Шоколад» і, з одного боку, відображає виробничі віхи цього відомого далеко за межами України кондитерського виробництва, а з іншого — є своєрідною сторінкою історії Харкова, його «солодкими спогадами», цінними не лише для кількох поколінь харків'ян, але й для широкого кола колекціонерів, дослідників, спеціалістів.

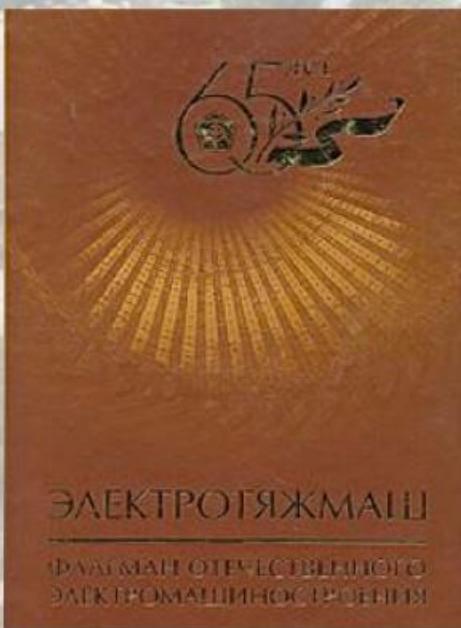

Дроботенко А. П. Рожденный на ХПЗ : историко-технический очерк / А. Дроботенко. — Харьков : ЧП Юшко, 2004. — 170 с : ил.

Книга про видатне досягнення ХПЗ (нині ДП «Завод імені Малишева») — створення першого у світі танкового дизеля В-2, трудовий подвиг його творців, про розгортання масового випуску цих двигунів у роки ВВВ у Челябінську, Сталінграді, Свердловську та Барнаулі. Дизельне виробництво (колишній Харківський завод №75) Челябінського «Танкограда» було провідним В-2.

Видання розраховане на фахівців з двигунобудування, студентів вузів та учнів технікумів відповідного профілю, а також усіх читачів, які цікавляться історією військової техніки.

Электротяжмаш — флагман отечественного электромашиностроения : страницы истории и современность : к 65-летию ГП завод «Электротяжмаш» / ред. А. Миколюк. — Харьков : Золотые страницы, 2011. — 156 с. : ил.

Видання присвячене ювілею заводу «Електроважмаш», який зробив гідний внесок у розвиток електромашинобудування в Радянському Союзі та став невід'ємною основною частиною енергетичного комплексу незалежної України. Історія розвитку заводу — це частина нашої країни.

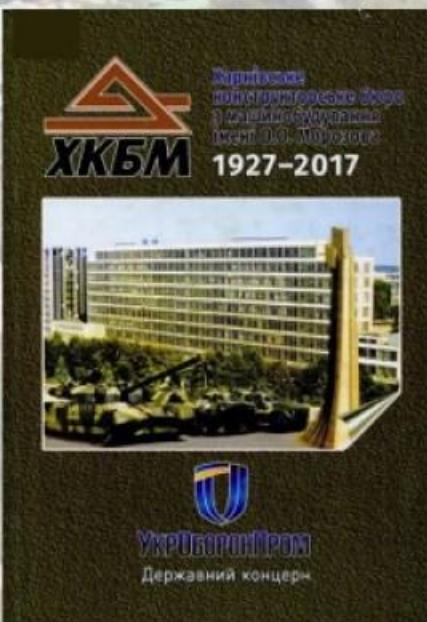
На жаль, неможливо згадати імена всіх людей, чиї долі були нерозривно пов'язані із заводом, але саме завдяки кожному, хто працював, чи працює на підприємстві, існує нерозривний зв'язок поколінь, який становить основу благополуччя та багаторічного процвітання такого імені, як «Електроважмаш»...

Л.Л. Товажнянський, Е.Е. Александров,
Л.М. Бесов, І.Е. Александрова

ТАНКОГРАД

ІСТОРІЯ. ЛЮДИ. СОБЫТИЯ

Танкоград. История. Люди. События / Л. Л. Товажнянский [и др.] ; Нац. техн. ун-т «Харьков. политехн. ин-т». — Харьков : НТУ «ХПИ», 2004. — 236 с.

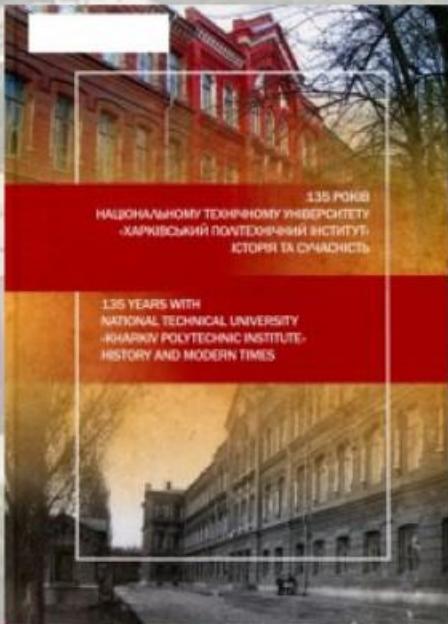
Книга присвячена історії танкобудування. І не лише їй. Автори не прагнули написати всеохоплючу історію галузі, що зорієнтована на вузьке коло спеціалістів. Її мета — намалювати портрет творців бойової техніки. Багато уваги приділено історичним подіям, на фоні яких вона створювалась. Переказ є невід'ємною частиною світової історії і життєво необхідною складовою нашої культури. З цієї історії ми черпаємо досвід. Він є джерелом усього нового, що створюється розумом і руками учених, інженерів, винахідників і спеціалістів.

Розсказов І. І. Харківське конструкторське бюро з машинобудування імені О. О. Морозова. 1927–2017 / І. І. Розсказов, Є. І. Решетіло, А. С. Богач ; заг. ред. С. Д. Крюков ; пер. англ.: В. І. Ковалів, К. К. Кіпріч. — Львів : Компанія «Імперіал Груп», 2017. — 268 с. : іл.

Книга присвячена історії одного з провідних конструкторських бюро, що займається розробкою бронетанкової та спеціальної техніки. На сторінках видання в хронологічному порядку описаний 90-річний шлях розвитку славетного КБ. Історичний огляд доповнений великим розділом, що містить фотографії, креслення, тактико-технічні характеристики різних розробок ХКБМ. Мова видання — українська та англійська.

НАУКА ТА ОСВІТА

135 років Національному технічному університету «Харківський політехнічний інститут». Історія та сучасність / Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т» ; заг. ред. Є. І. Сокол. — Харків : Раритети України, 2020. — 336 с. : іл.

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» — один із найпоміжніших і найавторитетніших закладів вищої освіти в Україні. Упродовж своєї 135-річної історії університет відчутно впливав на розвиток світової науки і техніки, готував фахівців високого рівня, а сьогодні робить визначний внесок у розбудову сучасної вищої технічної освіти. Із Харківським політехніком пов'язані імена лауреата Нобелівської премії Л. Д. Ландау, всесвітньо відомих вчених-академіків М. М. Бекетова, П. П. Буднікова, Е. М. Лівшиця, О. М. Ляпунова, С. П. Тимошенка, М. Д. Пильчикова, В. А. Стеклова, Е. І. Орлова, Г. Ф. Проскури, І. І. Стрілкова, В. М. Хрущова, С. С. Уразовського, А. П. Філіппова, В. І. Атрощенка, А. С. Бережного, А. М. Підгорного, а також відомого фахівця в галузі механіки й організації технічної освіти, першого директора Харківського технологічного інституту, а пізніше Київського технологічного інституту, професора В. Л. Кирпичова.

ХАРКІВСЬКИЙ
УНІВЕРСИТЕТ:

Історичний екскурс
за архівними документами

Харківський гуманітарний інститут
НАРОДНА УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ

ВЫДАЮЩИЕСЯ
ПЕДАГОГИ
ВЫШЕЙ ШКОЛЫ
г. ХАРЬКОВА

ХАРЬКОВСКИЙ БИОГРАФИЧЕСКИЙ СЛОВАРЬ

Харківський університет: історичний екскурс за архівними документами (1964–1994) : наук.-довід. вид. / авт.-упоряд.: Балишев М. А., Мащенко О. М. — Харків: СПДФО Яковлєва Г. Г., 2004. — 202 с.

Видання підготовлене на базі матеріалів архівних фондів особового походження, які зберігаються у Центральному державному науково-технічному архіві України, державних архівах Одеської, Харківської областей, родинному архіві Бекетових (Алчевських), Харківському історичному музеї, музеях історії навчальних закладів — Харківського державного медичного університету та Харківського державного технічного університету будівництва та архітектури.

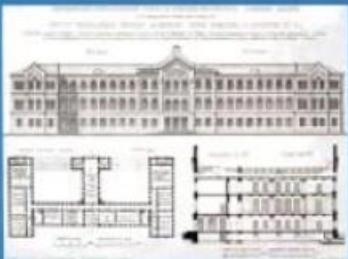
Выдающиеся педагоги высшей школы г. Харькова : биогр. словарь / В. И. Астахова [и др.] ; Харьков. гум. ин-т «Нар. укр. акад.». — Харьков : Глобус, 1998. — 736 с. : ил. — (Харьковский биографический словарь).

Біографічний словник уміщує відомості про життя та діяльність видатних педагогів вищої школи м. Харкова на різних етапах її розвитку. Книга призначена для професорсько-викладацького складу, наукових працівників і співробітників, усіх, хто цікавиться історією становлення та розвитку вищої школи.

Автори щиро вдячні ректорам харківських вузів за сприяння в підготовці цієї книги.

А. Г. ЖУРИЛО, Д. Ю. ЖУРИЛО

НАРИСИ
ІСТОРІЇ ХАРКІВСЬКОГО
ПОЛІТЕХНІЧНОГО ІНСТИТУТА

Журило А. Г. Нариси історії Харківського політехнічного інститута : конспект лекцій / А. Г. Журило, Д. Ю. Журило ; Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». — Харків : ФОП Панов А. М., 2021. — 215 с.

Конспект лекцій призначено для аспірантів НТУ «ХПІ». В той же час він може бути корисним студентам, які вивчають курс «Історія науки і техніки», а також науковим співробітникам, історикам і всім тим, хто цікавиться історією розвитку науки і техніки.

Харківський національний автомобільно-дорожній університет / ред.:
О. Васильківська, І. Немирована, А. Гаврилюк. — Київ : Логос, 2015. — 351 с.

Книга є захоплюючим літописом Харківського національного автомобільно-дорожнього університету, — розкриває перед читачами важливі віхи в історії вишу, особливості наукової та освітньої діяльності його структурних підрозділів, висвітлює для широкого загалу досягнення видатних наукових співробітників, які працювали і працюють в університеті.

Окремий розділ видання присвячений випускникам ХНАДУ. Життєписи цих високоосвічених, майстерних та надзвичайно ерудованих людей засвідчують, що університетська освіта заклада міцний фундамент їхнього професійного становлення, а постійна праця допомогла досягти великих успіхів у житті.

Таньшина А. В. Нариси з історії сучасної фізики. Кн. 1 : Харків / А. В. Таньшина ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна ; ред. Ю. О. Храмов. — Харків : Квант, 2007. — 552 с.

А. В. Таньшина багато своїх наукових історичних праць присвятила вивченю доробків засновників наукових шкіл у галузі фізики у Харкові. У монографії «Нариси з історії сучасної фізики» авторкою використано великий документальний матеріал, спогади колег, рідних та друзів видатних науковців, які жили та працювали у Харкові, були засновниками наукових фізичних шкіл.

Другий розділ монографії присвячений ученим, що працювали в галузі низькотемпературної фізики — Л. В. Шубнікову, Б. Г. Лазареву, Б. І. Вєркіну.

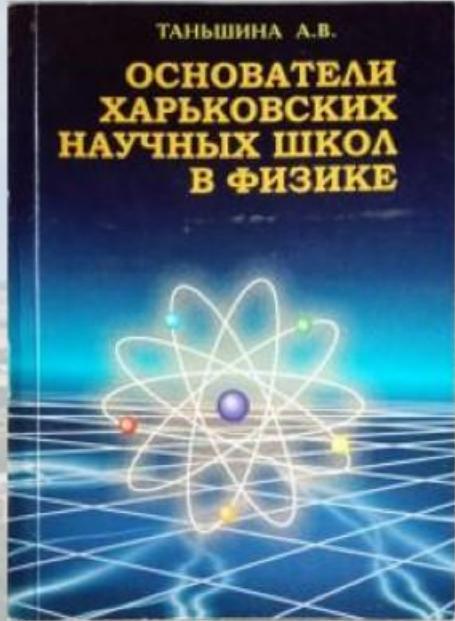

Овчаренко Ю. С. Історія кріофізики в Україні : монографія = History of cryophysics in Ukraine : monograph / Ю. С. Овчаренко ; Нац. наук. сільськогосподар. б-ка Нац. акад. аграр. наук України. — Харків : Панов А. М., 2019. — 168 с.

Книга «Історія кріофізики в Україні» присвячена становленню наукових досліджень в галузі фізики низьких температур, їх розвитку та перспективам. В монографії згадуються імена засновників всесвітньовідомих вітчизняних наукових шкіл у галузі кріофізики, які збагатили своїми успіхами науку та заклали підґрунтя для подальших досягнень.

В книзі висвітлено біографії та творчі доробки вчених, наукових колективів, що зробили великий особистий внесок у розвиток кріофізики, заснували наукові школи, створили та очолили науково-дослідні академічні установи. Серед них — Б. І. Вєркін, В. В. Єременко, А. Ф. Прихолько, О. О. Галкін та ін.

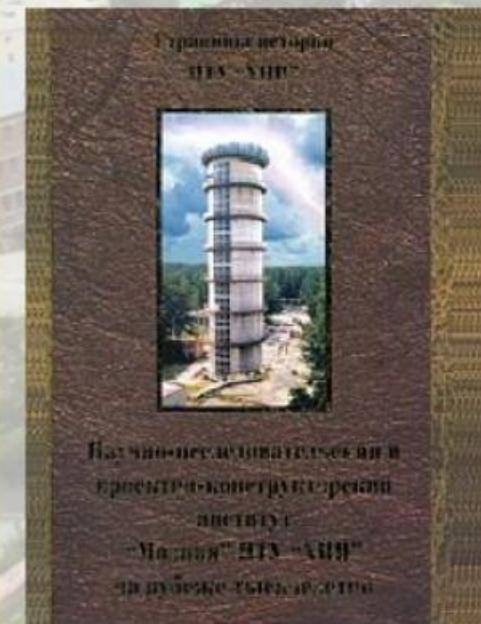

Таньшина А. В. Основатели харьковских научных школ в физике : учеб. пособие по истории физики. Ч. 1 / Харьков. нац. ун-т им. В. Н. Каразина ; А. В. Таньшина. — Харьков : ХГУ, 2002. — 512 с.

Видання розповідає про харківських вчених-фізиців, які зробили вагомий внесок у розвиток вітчизняної науки: Ландау Л. Д., Ахієзер А. І., Ліфшиц І. М., Файнберг Я. Б., Шубніков Л. В., Лазарев Б. Г., Веркін Б. І., Синельников К. Д., Вальтер А. К., Толок В. Т., Залюбовський І. І. Життєписи базуються на основі великого документального матеріалу, а також на спогадах колег з наукової діяльності та близьких.

Книга містить велику кількість ілюстрацій.

Научно-исследовательский и проектно-конструкторский институт «Молния» на рубеже тысячелетий / В. И. Кравченко [и др.] ; общ. ред. В. И. Кравченко ; НИПКИ «Молния» Нац. техн. ун-т «Харьков. политехн. ин-т». — Харьков : НТМ, 2014. — 388 с. : фот. — (Страницы истории НТУ «ХПИ»).

Розглянуто основні етапи розвитку одного з унікальних науково-дослідних інститутів України — Науково-дослідного та проектно-конструкторського інституту «Молня» Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут».

Показано його внесок у розвиток техніки високої напруги, обороноздатність країни, підготовку інженерно-технічних та наукових кадрів. Висвітлюється участь фахівців інституту у високих досягненнях вітчизняної науки та техніки.

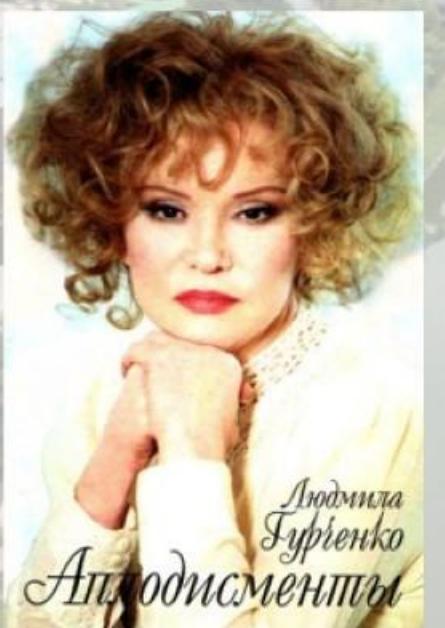
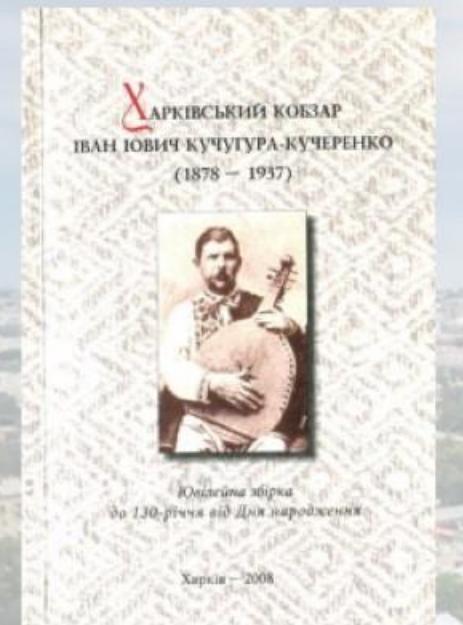
КУЛЬТУРНЕ ЖИТТЯ

Мистецька палітра Слобожанщини : історія, традиції, сучасність / упоряд.: О. Денисенко, В. Носань. — Харків : Майдан, 2013. — 445 с. : іл.

Альбом присвячено значній події у житті та діяльності Харківської організації національної спілки художників України — 75-річчю від дня створення. Це видання продовжує низку альбомів, підготовлених і представлених широкому загалу — «Мистецькі шляхи Харківщини» (1998), «Художники Харківщини» (2003), «Харківщина мистецька: історія, традиції, сучасність» (2008). І сьогодні ці видання не втратили свого значення за серйозністю інформативної бази, системно-статистичного, бібліографічного і довідкового матеріалу енциклопедичного характеру. Природно, що в цей альбом внесені персонально-ілюстративні корективи: склад організації не тільки оновлюється за рахунок притоку нових творчих сил, але й, на жаль втрачає.

У виданні широко висвітлено життя і діяльність організації не тільки за останні п'ять років, а й представлено сторінки історії спілки у фотоматеріалах. Більшість із них опубліковано вперше. Ілюстративну частину доповнено довідковими матеріалами. Видання відповідає усім вимогам ювілейного альбому і викличе безсумнівну зацікавленість як мистецьких кіл, так і шанувальників прекрасного.

Харківський Кобзар Іван Іович Кучугура-Кучеренко (1878-1937) : ювілейна збірка до 130-річчя від Дня народження / ХОЦНТ, Фонд національно-культурних ініціатив ім. Гната Хоткевича ; упоряд.: К. П. Черемський, В. Мішалов, О. О. Савчук. — Харків : Золоті сторінки, 2008. — 98 с. : іл.

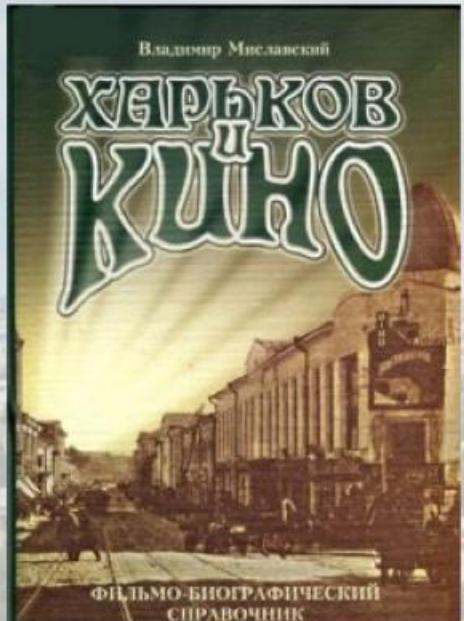
Збірку присвячено видатному українському кобзарю, подвижнику української традиційної культури, одному з перших народних артистів України Іванові Іовичу Кучугури-Кучеренку, життя якого було тісно пов'язане з Харківчиною.

Видання здійснене за сприяння Управління культури Харківської міської ради.

Гурченко Л. М. Аплодисменты / Людмила Гурченко. — Москва : Центрполиграф, 2000. — 559 с. : ил.

У книзі спогадів відома актриса, уродженка Харкова — Людмила Марківна Гурченко гранично відверто розповідає про ключові етапи та моменти власної біографії.

Сім'я, дружба, любов і, звичайно, творчість — актриса приділяє увагу всім граням свого насиченого подіями життя. Вона розповідає про те, як складалася її особиста та творча доля, яким непростим був її шлях до слави та яку ціну довелося заплатити за успіх. Дитинство в окупованому Харкові, перші кроки до акторської кар'єри, перше кохання та перше розчарування, інтриги, що пішли за славою, та щире захоплення талантом колег по творчому цеху...

Миславский В. Н. Харьков и кино : фильмо-биогр. справ. / Владимир Миславский. — Харьков : Торсинг, 2004. — 288 с.

У довіднику вперше узагальнені та систематизовані відомі та маловідомі матеріали про виробництво фільмів у Харкові та про кінематографістів-харків'ян. Довідник містить біографічні статті про акторів, режисерів, сценаристів, що жили та живуть у Харкові; ігрові та хронікально-документальні фільми, зняті в Харкові у 1896–2004 роках:

- 309 біографічних статей про творчих працівників;
- 88 аnotatedivих статей про ігрові фільми;
- 980 аnotatedivих статей про документальні фільми і сюжети.

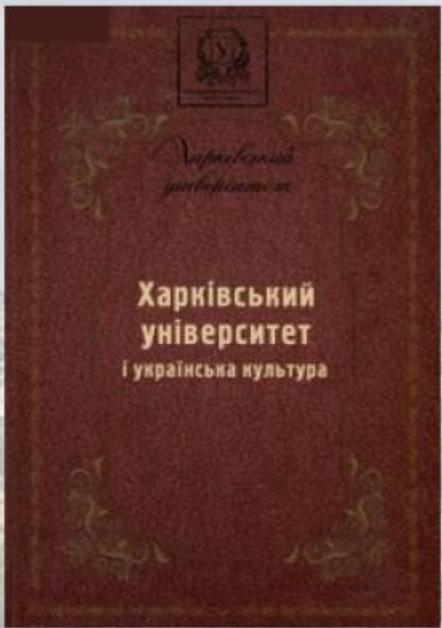
Книга призначена як для фахівців, так і для широкого кола читачів, що цікавляться кінематографом та історією Харкова.

Рожко Г. Ф. Харків — колиска українського радіомовлення і телебачення : докум.-публіц. нарис / Григорій Рожко. — Харків : Оригінал, 2004. — 63 с. : фот.

На початку ХХ століття центром розвитку радіо в радянському просторі був Харків, в якому з'явилися розробки в області радіокомунікацій: проект розвитку радіотехніки харківського професора Миколи Пильчикова; саме у Харкові 16 листопада 1924 р. в ефір вийшла перша в історії України радіопрограма. Розвиток радіо в Харкові став потужною основою для створення радіостанцій по всій Україні (Києві, Одесі, Дніпропетровську, Донецьку) і за її межами.

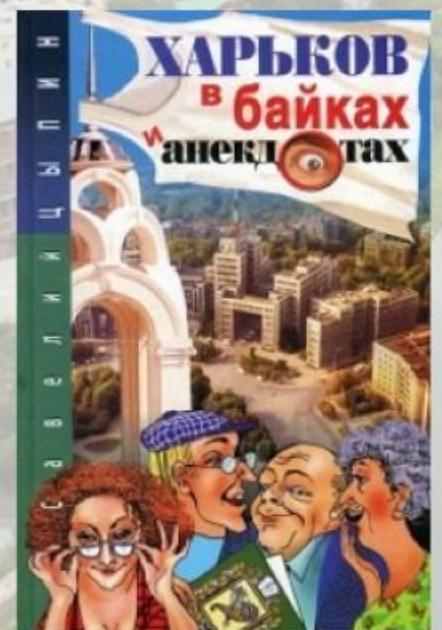
Видання присвячене історії розвитку в Харкові радіомовлення і телебачення

Харківський університет і українська культура : до 210-річчя від часу заснування ХНУ ім. В. Н. Каразіна : монографія / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна ; ред. Ю. М. Безхутрий. — Харків : ХНУ, 2015. — 296 с. : іл.

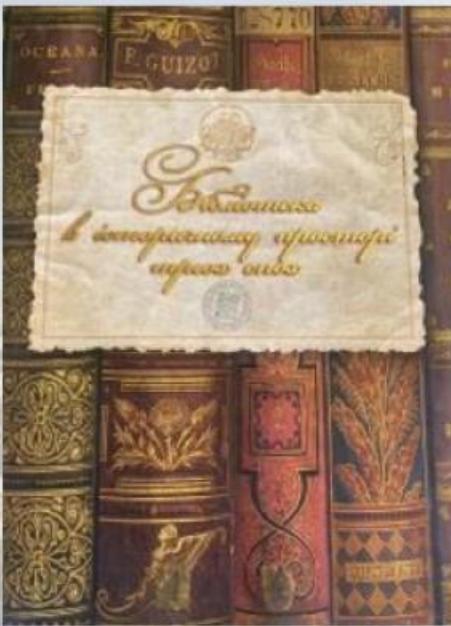
Колективна студія присвячена дослідженню впливу Харківського університету на розвиток української культури в XIX — на початку ХХІ ст. Автори приділяють головну увагу питанням зародження українського національного відродження на Слобожанщині, формуванню наукового українознавства, особливостям культурно-освітньої діяльності викладачів та випускників університету впродовж його понад 200-літньої історії.

Книга може бути корисною не тільки для науковців, викладачів і студентів, а й для усіх, хто цікавиться проблемами історії Харкова, Слобожанщини та України.

Цыпин С. Я. Харьков в байках и анекдотах / Савелий Цыпин ; худож. Л. Д. Киркач ; авт. предисл. В. Рубанович. — Харьков : Фолио, 2001. — 319 с. : портр.

У книзі зібрані дотепні та драматичні історії, бувальщини, байки та історичні анекдоти про Харків та знаменитих харків'ян у тому вигляді, в якому донесла їх до нас пам'ять багатьох поколінь. Ця книга повертає нас у світ забутих осіб і голосів, що відлунали, знайомить з історією нашого міста, з відомими політиками, діячами науки і культури, долі яких були так чи інакше пов'язані з Харковом.

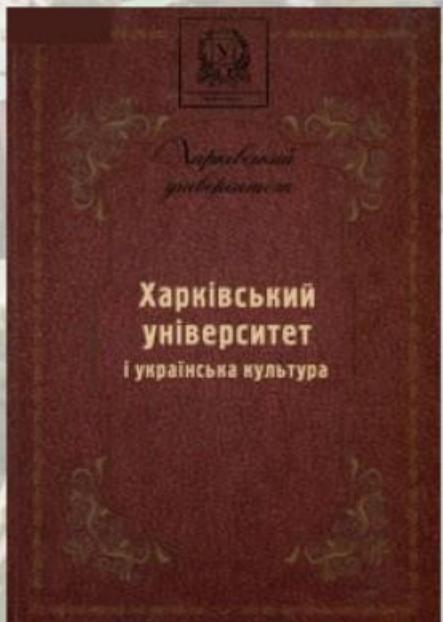
Бібліотека в історичному просторі трьох епох : до 125-річчя Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка : нариси / відп. ред. С. М. Миценко ; відп. за вип. В. Д. Ракитянська. — Харків : IPIC, 2011. — 240 с. : іл.

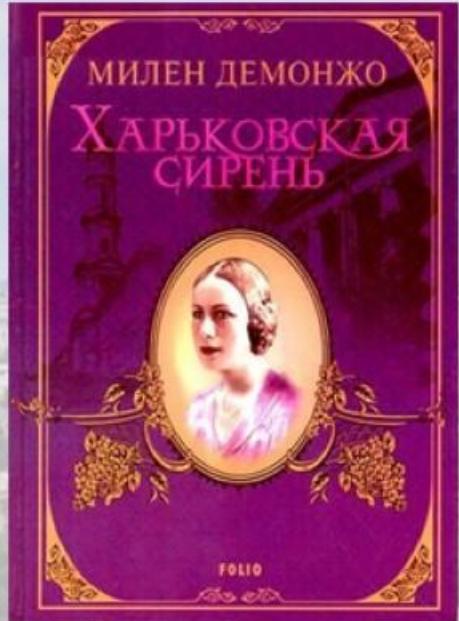
Видання створене до ювілею Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка творчим колективом короленківців, які прагнули дослідити й донести історію однієї з найбільших книгозбирень України як до фахівців, так і до кожного небайдужого читача. Авторам вдалося створити цікаву, драматичну, іноді навіть детективну історію про заклад, котрий зробив неоцінений внесок у науковий, промисловий, культурний розвиток міста, про подвижництво його засновників, очільників і працівників.

Харківський університет і українська культура : до 210-річчя від часу заснування ХНУ ім. В. Н. Каразіна : монографія / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна ; ред. Ю. М. Безхутрий. — Харків : ХНУ, 2015. — 296 с. : іл.

Харківський університет за більш як двохстолітню історію свого існування дав літературі стільки близкучих імен, стільки талановитих творів, що їх вистачило б на багато томів. Укладачі антології свідомо обмежили кількість авторів символічною цифрою 100, чудово усвідомлюючи, що далеко не всі навіть із числа літераторів минулого потрапили на сторінки цієї книги.

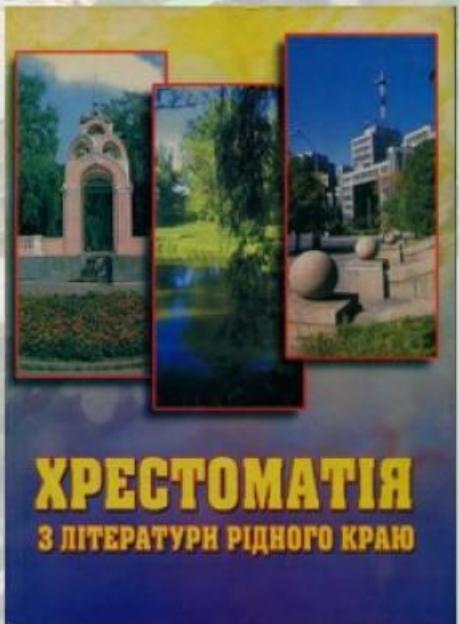
Видання буде корисним для студентів і викладачів філологічного факультету, а також для всіх, хто цікавиться історією нашого університету.

Демонжо М. С. Харьковская сирень / Милен Демонжо ; пер. с фр. Н. П. Максимова ; худож. Е. В. Вдовиченко. — Харьков : Фолио, 2009. — 287 с.

Одна з найкрасивіших французьких кінозірок. Мілен Демонжо має українське коріння: її мати Клавдія Трубнікова народилася у Харкові. Незадовго до революції 1917 р. вона залишила Батьківщину, але на все життя зберегла спогади про чудове місто, що потопає в бузку. Коли мати смертельно захворіла, — розповіла дочці своє нелегке життя та вмовила її видати ці спогади. Так народилася ця книжка. У Франції вона має величезний успіх. Витримала вже два видання.

Хрестоматія з літератури рідного краю / упоряд.: Т. В. Баратова, М. К. Возіянов, Н. Д. Залімська ; заг. ред. О. Л. Сидоренка. — Харків : Східно-регіональний центр гуманітарно-освітніх ініціатив, 2001. — 416 с.

Харків здавна славиться іменами людей, які посідають визначне місце в літературному житті України. Вулицями міста та стежками ланів і лісів Харківщини ходили Григорій Сковорода і Квітка-Основ'яненко, Євген Гребінка і Петро Гулак-Артемовський, Борис Грінченко і Павло Грабовський, Микола Хвильовий і Олександр Довженко, Олесь Гончар і Павло Тичина...

Тримайся, мій Харків, тримайся, рідненький!

Хай Бог береже наше місто та ненъку,

Мою Україну, мою Батьківщину,

Чарівну, квітучу, співочу, єдину!

Діана Ніколаєва «Тримайся, мій Харків»

З представленими в медіа-огляді виданнями Ви зможете ознайомитися в бібліотеці НТУ «ХПІ». Детальна інформація про місце знаходження книг в електронному каталогі бібліотеки на сайті:

<http://library.kpi.kharkov.ua>

При підготовці презентації використані матеріали сайтів:

<https://library.kharkov.ua> ;

<https://www.ukrlib.com.ua> ;

<https://ukrrain.com/> ;

<https://cdnta.archives.gov.ua/index.php/uk/> ;

<https://uk.wikipedia.org>

та ін.

